

Український державний університет залізничного транспорту

Кафедра фінансів, обліку і аудиту

ДОСЛІДЖЕННЯ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ  
ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Пояснювальна записка і розрахунки  
до магістерської кваліфікаційної роботи

МРЕ 792.01.04 ПЗ

Виконав:

студент групи: 213-ФС-Д24  
спеціальності 072 «Фінанси, банківська  
справа, страхування та фондовий ринок»  
(роботу виконано самостійно, відповідно  
до принципів академічної доброчесності)  
Зарубін О.О.

Керівник: доцент, канд. екон.наук  
Карачарова К.А.

Рецензент: професор, доктор екон.наук  
Дикань О.В.

2026

## АНОТАЦІЯ

Дана кваліфікаційна робота включає в себе 110 аркушів пояснювальної записки формату А4, що включає 5 рисунків, 14 таблиць, 50 літературних джерел.

Актуальність теми. Сьогодні в Україні транспортна галузь стикається з низкою системних викликів, серед яких можна виділити високу конкуренцію, значну зношеність основних засобів, залежність від зовнішніх економічних чинників та нестабільність фінансового ринку, що часто призводить до скорочення кількості фінансово стійких підприємств. Це свідчить про негативні тенденції, які вимагають негайного вирішення для забезпечення стабільного функціонування та розвитку галузі. Необхідність стійкого розвитку та стабільного економічного зростання транспортних підприємств визнана урядом України та керівництвом компаній найважливішим стратегічним завданням.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних положень та розробка методологічних і практичних рекомендацій щодо удосконалення шляхів підвищення фінансової стійкості транспортного підприємства.

Об'єктом дослідження є фінансова діяльність транспортного підприємства.

Предметом дослідження є процес формування та удосконалення шляхів підвищення фінансової стійкості підприємств транспортної галузі на прикладі транспортного підприємства.

Інформаційною основою дослідження є законодавчі та нормативні акти, публікації, матеріали конференцій, інформація у вигляді текстів, алгоритмів, аналітичних методів, досліджень, конкретних характеристик, параметрів, визначення вихідних даних та розрахунків, фінансова звітність транспортного підприємства.

Ключові слова: ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ, УДОСКОНАЛЕННЯ, ДОСЛІДЖЕННЯ, ДІАГНОСТИКА, ПРОГНОЗУВАННЯ, ФІНАНСОВІ СТРАТЕГІЇ, АНАЛІЗ ТРАНСПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

## ABSTRACT

This qualification paper includes 110 sheets of A4 explanatory notes, which contain 5 figures, 14 tables, and 50 literature sources.

Relevance of the Topic. Today, the transport industry in Ukraine faces a number of systemic challenges, including high competition, significant wear and tear of fixed assets, dependence on external economic factors, and financial market instability, which often leads to a decrease in the number of financially stable enterprises. This indicates negative trends that require immediate resolution to ensure the stable functioning and development of the industry. The need for sustainable development and stable economic growth of transport enterprises is recognized by the Government of Ukraine and company management as the most important strategic task.

The goal of the qualification paper is to study the theoretical provisions and develop methodological and practical recommendations for improving ways to enhance the financial stability of a transport enterprise.

The object of the study is the financial activities of a transport enterprise.

The subject of the study is the process of forming and improving ways to enhance the financial stability of transport industry enterprises using the example of a transport enterprise.

The information basis of the study includes legislative and regulatory acts, publications, conference materials, information in the form of texts, algorithms, analytical methods, research, specific characteristics, parameters, determination of initial data and calculations, and the financial statements of the transport enterprise.

Keywords: FINANCIAL STABILITY, IMPROVEMENT, RESEARCH, DIAGNOSTICS, FORECASTING, FINANCIAL STRATEGIES, ANALYSIS OF TRANSPORT ACTIVITIES.

# **Український державний університет залізничного транспорту**

**Факультет економічний**

**Кафедра фінанси облік і аудит**

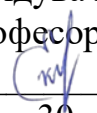
**Освітній рівень: магістр**

**Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»**

**Освітня програма «Управління фінансами, банківська справа та страхування»**

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Завідувач кафедри,  
професор, д-р екон. наук

 **О.Г.Кірдіна**

«30» вересня 2025 року

## **ЗАВДАННЯ**

### **НА МАГІСТЕРСЬКУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

**Зарубіну Олександрю Олексійовичу**

- 1 Тема «Дослідження та удосконалення шляхів підвищення фінансової стійкості транспортного підприємства» керівник Карачарова Катерина Анатоліївна, канд. екон. наук, доцент, затверджена розпорядженням по економічному факультету від «27» лютого 2025 року №63/25
- 2 Строк подання студентом закінченої роботи «10» січня 2026 року.
- 3 Вихідні дані: підібрати законодавчі акти і нормативні документи з теми дипломної роботи; вивчити і узагальнити монографічну, наукову, навчальну літературу щодо теми дипломної роботи; ознайомитися і підібрати сучасні публікації з теми роботи в наукових журналах й інших періодичних виданнях; зібрати, узагальнити, проаналізувати фінансову, статистичну, економічну інформацію про об'єкт дослідження для виявлення сутності і ролі фінансової стійкості транспортного підприємства.
- 4 Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): розкриття економічної сутності поняття фінансова стійкість підприємства, її значення та принципів забезпечення; дослідження управління

процесом державного регулювання діяльності транспортних підприємств та вибору напрямку їхнього фінансового розвитку; розглянути інструменти оцінки фінансової стійкості транспортного підприємства; проаналізувати зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на фінансову стійкість, проаналізувати модель фінансового розвитку транспортної компанії та стратегію управління її фінансовими ресурсами; розглянути фінансове управління як інструмент вдосконалення системи управління транспортними підприємствами.

5 Перелік графічного матеріалу: аналіз динаміки і структури активів; система показників рентабельності активів і капіталу; оцінка фінансового стану за 2022-2024 роки; агрегований баланс за даними; аналіз абсолютних показників фінансової стійкості за 2022 – 2024 роки; оцінка відносних показників фінансової стійкості за 2024 рік.

6 Дата видачі завдання «30» вересня 2025 року

### КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

| Назва етапів                                                                                                 | Стан виконання етапів     | Примітка |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|----------|
| Вибір теми та її затвердження                                                                                | 30.09.2025<br>10.10.2025  |          |
| Підбір літератури та статистичних матеріалів                                                                 | 11.10.2025-<br>17.10.2025 |          |
| Консультація з керівником щодо організації роботи                                                            | 18.10.2025-<br>26.10.2025 |          |
| Огляд джерел інформації                                                                                      | 27.10.2025-<br>31.10.2025 |          |
| Написання чернетки першого розділу дипломної роботи                                                          | 01.11.2025-<br>07.11.2025 |          |
| Аналітична обробка інформації та написання чернетки другого розділу роботи                                   | 08.11.2025-<br>15.11.2025 |          |
| Обробка матеріалу для написання аналітичних розрахунків третього розділу роботи                              | 16.11.2025-<br>27.11.2025 |          |
| Аналітична обробка інформації та написання висновків до третього розділу роботи та висновків до всієї роботи | 01.12.2025-<br>27.12.2025 |          |
| Перед захист на кафедрі. Кінцеве оформлення роботи                                                           | 10.01.2026                |          |

Студент \_\_\_\_\_

Керівник \_\_\_\_\_

## Зміст

|                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Вступ                                                                                             | 8  |
| 1 Теоретичні основи проведення аналізу оцінки фінансової стійкості підприємства                   | 10 |
| 1.1 Інформаційне забезпечення аналізу фінансової стійкості.                                       | 10 |
| 1.2 Теоретичні аспекти аналізу стійкості підприємства                                             | 14 |
| 1.3 Інструменти оцінювання фінансового стану і фінансової стійкості підприємства                  | 18 |
| Висновки до першого розділу                                                                       | 40 |
| 2 Аналіз фінансового стану та фінансової стійкості транспортного підприємства                     | 41 |
| 2.1 Характеристика господарської діяльності підприємства                                          | 41 |
| 2.2 Оцінка фінансового стану підприємства                                                         | 49 |
| 2.3 Діагностика ефективності управління фінансовою стійкістю підприємства                         | 68 |
| Висновки до другого розділу                                                                       | 76 |
| 3 Напрями підвищення фінансової стійкості підприємств та покращення їх фінансового стану          | 77 |
| 3.1 Проблеми управління фінансовою стійкістю підприємства та шляхи їх вирішення в сучасних умовах | 77 |
| 3.2 Удосконалення управління фінансовою стійкістю підприємства                                    | 79 |
| 3.3 Оцінка ефективності впровадження запропонованих заходів з управління фінансовою стійкістю     | 82 |

|           |      |               |                                                                                     |      |                                                                                                |         |       |         |
|-----------|------|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------|------|------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-------|---------|
|           |      |               |                                                                                     |      | МРЕ 792.01.04 ПЗ                                                                               |         |       |         |
| Зм.       | Арк. | № докум.      | Підпис                                                                              | Дата |                                                                                                |         |       |         |
| Розробив  |      | Зарубін О.О.  |  |      | Дослідження та удосконалення шляхів підвищення фінансової стійкості транспортного підприємства | Літ.    | Аркуш | Аркушів |
| Перевірів |      | Карачарова КА |  |      |                                                                                                |         | 6     | 110     |
| Н. Контр. |      | Тройнікова О  |  |      |                                                                                                | УкрДУЗТ |       |         |
| Затверд.  |      | Кірдіна О.Г.  |  |      |                                                                                                |         |       |         |

|                              |    |
|------------------------------|----|
| Висновки до третього розділу | 90 |
| Висновки                     | 91 |
| Список використаних джерел   | 94 |
| Додатки                      | 99 |

|      |      |          |        |      |  |       |
|------|------|----------|--------|------|--|-------|
|      |      |          |        |      |  | Лист. |
|      |      |          |        |      |  |       |
| Змн. | Арк. | № докум. | Підпис | Дата |  | 7     |

## Список використаних джерел

1. Дем'яненко, І. В. Фінансова стійкість підприємств та її бюджетно-податкове регулювання / І. В. Дем'яненко // Фінанси України. – 2001. – № 5. – С. 127–129.
2. Ізмайлова, К. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / К. В. Ізмайлова. – 2-ге вид., стереотип. – К. : МАУП, 2001. – 152 с. : іл. – Бібліогр.: с. 142–144.
3. Кизим, М. О. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства : монографія / М. О. Кизим, В. А. Забродський, В. А. Зінченко, Ю. С. Копчак. – Х. : ВД "ИНЖЕК", 2003. – 144 с.
4. Іванілов, О. С. Економіка підприємства : підручник для студ. вищ. навч. закл. / О. С. Іванілов. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
5. Кулішов, В. В. Економіка підприємства: теорія і практика : навч. посіб. / В. В. Кулішов. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Львів : Магнолія 2006, 2017. – 208 с.
6. Вовк, І. Класифікація ресурсів підприємства. Сучасні підходи [Електронний ресурс] / І. Вовк // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2011. – Вип. 1(4). – URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/1295?mode=full>
7. Швиданенко, Г. О. Управління ресурсами підприємства / Г. О. Швиданенко. – К. : КНЕУ, 2014. – 418 с.
8. Ващенко, О. П. Сутність та класифікація ресурсів підприємства / О. П. Ващенко // Економіка. Менеджмент. Бізнес. – 2019. – № 2 (28). – С. 104–107.
9. Ляшенко, Р. В. Основні підходи до управління в бізнесі / Р. В. Ляшенко // Молодий вчений. – 2018. – № 12 (64). – С. 296–301.
10. Гвоздь, М. Я. Проблеми та переваги використання процесного підходу до управління машинобудівними підприємствами / М. Я. Гвоздь, В. І. Мицько // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Логістика. – 2014. – № 811. – С. 56–62.
11. Орлова, К. Є. Управління бізнесом : підручник [Електронне видання] / К. Є. Орлова. – Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2019. – 319 с. – URL:



<https://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7528/%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D0%BE%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

12. Управління ресурсами підприємства [Електронний ресурс] : монографія / за заг. ред. Г. О. Швиданенко. – К. : КНЕУ, 2014. – 418, [6] с. – URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/45662>
13. Смолич, Д. В. Ресурсний потенціал підприємства: сутність, складові та моделі управління в сучасних умовах господарювання / Д. В. Смолич, І. В. Тимошук // Економічний простір. – 2020. – № 153. – С. 75–81.
14. Бойчик, І. М. Економіка підприємства : підручник / І. М. Бойчик. – К. : Кондор, 2016. – 378 с.
15. Гречина, І. В. Науково-методичні підходи до аналізу потенціалу розвитку підприємства / І. В. Гречина // Проблеми економіки. – 2014. – № 1. – С. 217–222.
16. Жмуденко, В. О. Оптимізація ресурсного потенціалу як стратегічний розвиток підприємства / В. О. Жмуденко, Р. І. Ліщук // Економічний простір. – 2021. – № 165. – С. 71–75.
17. Мельник, О. М. Ресурси підприємства: концептуальні аспекти системи управління в умовах стійкого розвитку / О. М. Мельник // Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2019. – Вип. 23, ч. 2. – С. 17–22.
18. Кучіна, С. Е. Управління ресурсами підприємства : навч. посіб. / С. Е. Кучіна, О. М. Кітченко, С. В. Чернобровкіна. – Харків : НТУ «ХПІ», 2021. – 227 с.
19. Глазкова, А. С. Формування інтеграційних процесів розвитку залізничного транспорту України : дис. ... канд. екон. наук / А. С. Глазкова. – Дніпро, 2017. – 190 с.
20. Корінь, М. В. Теоретичні засади підвищення рівня технологічної безпеки залізничного транспорту / М. В. Корінь, В. М. Кривда // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2017. – № 59. – С. 69–75.
21. Герасимчук, О. В. Шляхи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства / О. В. Герасимчук // Економічний простір. – 2020. – №

153. – С. 40–45.
22. Навроцький, Н. О. Оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства / Н. О. Навроцький // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». – 2017. – № 1(23). – С. 97–101.
23. Ярош, В. І. Трудові ресурси як основний механізм ефективного функціонування підприємства: вітчизняний та зарубіжний досвід / В. І. Ярош, Н. М. Богацька // Економічні студії. – 2017. – № 5 (18). – С. 132–135.
24. Мішура, В. Б. Напрями підвищення ефективності використання трудових ресурсів підприємства / В. Б. Мішура, С. В. Касьянюк, Ю. О. Петренко // Вісник економічної науки України. – 2019. – № 1. – С. 76–81.
25. Мельник, А. В. Управління ресурсами території в контексті європейської та національної політики регіонального розвитку / А. В. Мельник // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2018. – № 3. – С. 7–21.
26. Захарченко, В. І. Комплексна оцінка ефективності діяльності господарського суб'єкта на основі аналізу його фінансової звітності за допомоги збалансованої системи показників / В. І. Захарченко, Т. К. Метіль, І. А. Максимчук // Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. – 2021. – Т. 20, вип. 3(49). – С. 61–80.
27. Зайченко, О. І. Управління людськими ресурсами : навч. посіб. / О. І. Зайченко, В. І. Кузнецова ; за наук. ред. О. І. Зайченка. – Івано-Франківськ : Лілея НВ, 2015. – 232 с.
28. Технології управління людськими ресурсами : навч. посібник / Л. Є. Довгань, Л. Л. Ведута, Г. А. Мохонько. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 512 с.
29. Економіка підприємства : навч. посіб. / Т. В. Кузнецова, О. М. Гарнага, О. Ю. Лесняк, В. Д. Шебуня ; за заг. ред. Т. В. Кузнецової. – Рівне : НУВГП, 2013. – 343 с.
30. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. – Суми : Університетська книга, 2019. – 864 с.
31. Лимар, Н. М. Зарубіжний досвід реформування залізничного транспорту / Н. М. Лимар // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2012. – № 37. –

С. 148–152.

32. Дейкека, О. Г. Зарубіжний та вітчизняний досвід формування стратегії розвитку залізничного транспорту в умовах організації швидкісного руху / О. Г. Дейкека, П. А. Бузін // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2018. – № 63. – С. 66–75.
33. Карачарова К.А. Особливості оподаткування в умовах воєнного стану в Україні: виклики, трансформації та перспективи [Електронний ресурс] / Карачарова К.А., Зарубін О.О. // Збірник наукових праць державного податкового університету м.Ірпінь Вип. № 2 . 2025 [Прийнято до друку] DOI 10.32782/2617-5940.2.2025.5
34. Панченко, С. В. Управління бізнесом / С. В. Панченко, В. Л. Дикань, І. В. Воловельська та ін. ; за заг. ред. В. Л. Диканя. – Харків : УкрДУЗТ, 2017. – 288 с.
35. Економіка і організація інноваційної діяльності на залізничному транспорті : [монографія] / В. Л. Дикань, О. Г. Кірдіна, І. Л. Назаренко, Ю. М. Уткіна. – Харків : УкрДАЗТ, 2014. – 225 с.
36. Технологія ремонту й утримання колії : [монографія] / В. Ф. Сушков, В. П. Шраменко, О. І. Белорусов, А. Д. Возненко. – Харків : УкрДАЗТ, 2010. – 314 с.
37. Техніко-економічний аналіз на залізничному транспорті : [підручник] / В. Л. Дикань, В. В. Компанієць, І. Л. Назаренко. – Харків : УкрДАЗТ, 2013. – 504 с.
38. Дашко, І. М. Мотивація персоналу в системі управління економічною ефективністю трудових ресурсів підприємства / І. М. Дашко // Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. – 2021. – № 10. – С. 22–28.
39. Левандівський, О. Т. Фінансові ресурси / О. Т. Левандівський, Н. В. Мاستило // Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 22–23 берез. 2022 р. – Львів. – С. 174–176.
40. Стан науково-інноваційної діяльності в Україні у 2020 році : науково-аналітична записка [Електронний ресурс] / Т. В. Писаренко, Т. К. Куранда, Т. К. Кваша та ін. – К. : УкрІНТЕІ, 2021. – 39 с. – URL: <http://www.uinteі.kiev.ua/page/stan-naukovo-innovaciynoyi-diyalnosti-v-ukrayini->

у-2020-році

- 41.Токмакова, І. В. Організація та нормування праці на залізничному транспорті : конспект лекцій / І. В. Токмакова. – Харків : УкрДАЗТ, 2014. – Ч. 4. – 48 с.
- 42.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 «Звіт про власний капітал» // Галицькі контракти. – 1999. – № 32.
- 43.Наказ Міністерства транспорту України «Про створення Українського Державного Центру транспортного сервісу "Ліски"» від 11 трав. 1995 р. № 189/1. – URL: [www.uz.gov.ua](http://www.uz.gov.ua)
- 44.Положення про сертифікаційну діяльність на залізничному транспорті України : затверджено Наказом Міністерства транспорту України від 01.06.1996 № 207. – URL: [www.uz.gov.ua](http://www.uz.gov.ua)
- 45.Закон України «Про залізничний транспорт» від 04.07.1996. – URL: [www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
- 46.Статут залізниць України : затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 06.04.1998 № 457. – URL: [www.uz.gov.ua](http://www.uz.gov.ua)
- 47.Глазунов, В. Н. Анализ финансового состояния предприятий / В. Н. Глазунов // Финансы. – 1999. – № 2.
- 48.Гриджина, М. В. Финансовый менеджмент : курс лекций / М. В. Гриджина. – 2-е изд., перераб. и доп. – К. : МАУП, 2002. – 160 с.
- 49.Дем'яненко, І. В. Фінансова стійкість підприємств та її бюджетно-податкове регулювання / І. В. Дем'яненко // Фінанси України. – 2001. – № 5. – С. 127
- 50.Ізмайлова, К. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / К. В. Ізмайлова. – 2-ге вид., стереотип. – К. : МАУП, 2001. – 152 с. : іл. – Бібліогр.: с. 142–144.